

Tôn giáo là một trong những đóng góp xã hội lâu đời nhất của thế giới.

Đó là phần giá trị tinh thần to lớn, là cái nguôn văn hóa đã thấm nhuần trong đời sống nhân loại từ thời cổ đại. Trong thế giới hiện đại ngày nay, các tôn giáo chính là các hội đoàn dân số, một thành tố tạo nên nền tảng cho một thế giới dân chủ. Riêng đối với Việt Nam, hiện nay có nhiều cuộc gặp gỡ các tôn giáo khác nhau, những Phật giáo có số tín đồ đông nhất, có lẽ do đạo Phật là một đạo truyền thống của người Việt. Phật giáo đã đi cùng dân tộc trải qua bao thăng trầm của lịch sử, và cũng đã đóng góp nhiều thành tựu trong việc xây dựng xã hội. Và dù son sắt nét nhất của Phật giáo chính là việc tạo nên nền văn hóa Phật giáo và các thành tựu xã hội đáng ghi nhớ trong hai triều đại cổ kính của chế độ phong kiến Việt Nam: Triều Lý -Trần.

Ở phương Đông nói chung và Việt Nam nói riêng, hầu hết các quốc gia đều bắt đầu vào chế độ phong kiến với những đặc điểm rất khác biệt với các nước phương Tây. Đó là việc xây dựng kiến trúc nhà nước phong kiến tập quyền. Nhà vua có quyền lực chính trị tối cao, nắm giữ mọi mặt của cuộc sống dân tộc. Vì vậy con đường phát triển quốc gia như thế nào là tùy thuộc vào cái “trí” của nhà vua và tầng lớp quan lại; cuộc sống của người dân được quản lý, được an lạc hay không đều tùy thuộc vào cái “tâm” của người cai trị.

Triều đại nhà Lý là nước ta bắt đầu với sự lên ngôi của Lý Công Uẩn, một vị hoàng đế xuất thân thiến môn. Vì thế sau khi lên ngôi ông đã trải qua đời sống khổ hạnh, khuyến khích và tạo điều kiện cho Phật giáo phát triển trong nước. Sau khi triều Lý sụp đổ 1225, triều đại nhà Trần bắt đầu và cũng tiếp tục các chính sách khuyến khích tinh thần Phật giáo như triều Lý. Ở hai triều đại này, các hoàng đế, hoàng thân quý tộc thích và quan tâm đến những sự kiện Phật giáo. Lúc bấy giờ, tinh thần Phật giáo được phổ biến và tôn trọng, có thể nói nó là “khuôn vàng thước ngọc” để đánh giá

ph&m h&nh và uy tín c&a m&t ng&oi, đ&c bi&t là nh&ng ng&oi t&ng l&p trên c&a xã h&i. “Vô ngã” là giáo lý n&n t&ng c&a đ&o Ph&t, nghĩa là không có cái “tôi” vĩnh h&ng, b&t bi&n, t&n t&i đ&c l&p v&i các b&n th& khác; nói & giác đ& h&p h&n đó là: không có cá nhân con ng&oi hay s& v&t nào trong vũ tr& t&n t&i mà không ph& thu&c vào các cá nhân khác; nh& v&y trong nhãn quan đ&o Ph&t con ng&oi không phân chia thành hoàng đ& hay nô l& vì hoàng đ& cũng không th& t&n t&i đ&c n&u không có th&n dân; và đó cũng chính là tinh th&n phóng khoáng (liberal) c&a đ&o Ph&t. Vì th&, l&n l&t t&nh u đ&i vua n&i t&p nhau trong th&i k& vàng son c&a c& hai tri&u đ&i trên, v&i s& sùng bái đ&o Ph&t, đã ban hành nhi&u chính sách phóng khoáng: khuy&n khích nông nghi&p (phân chia ru&ng đ&t cho dân cày, c&m gi&t m& trâu đ& không &nh h&ng đ&n vi&c cày b&a) giúp ng&oi dân đ&c an c& l&c nghi&p; ban hành nh&ng đ&o lu&t có tính ch&t không quá kh&c khe (B& lu&t Hình th&, tri&u Lý) nh&ng v&n nghiêm minh và gi& đ&c s& &n đ&nh c&a n&n lu&t pháp và chính tr&. Tôi t&ng nghe k& r&ng, sau l& H& đ&n tháng 2 năm 1038, vua Lý Thái Tông đã đích thân xu&ng ru&ng cày, năm đó mùa màng b&i thu, dân chúng vô cùng ph&n kh&i. Chúng ta không th& nói đây là hành đ&ng mang tính “chính tr&” c&a nhà vua vì th&c ra ông không c&n tranh th& s& &ng h& nào c& t& phía ng&oi dân nh& trong th& ch& dân ch& ngày nay, khi trong tay ông n&m c& quy&n chính tr& và quân s&.

Chúng ta đã t&ng nghe nói trong l&ch s& các tri&u đ&i phong ki&n, anh em, cha con trong hoàng gia gi&t nhau đ& đ&t ngôi, m&i bi&t s& cá m& c&a quy&n l&c th&t kh&ng khi&p: “ngôi báu” là không th& chia s&. Th& nh&ng vào th&i nhà Tr&n, nhi&u v& hoàng đ& nh&ng ngôi cho con khi còn r&t tr&, chia s& quy&n l&c t&i cao c&a mình đ& cùng con tr& v& đ&t n&&c; có v& còn t& b& ngôi báu &y đ& xu&t gia h&c Ph&t nh& Ph&t hoàng Tr&n Nhân Tông. Đó là nh&ng t&m g&ng s&ng đ&ng v& “trí” “d&ng” trong đ&o Ph&t. Còn ng&oi anh hùng dân t&c Tr&n H&ng Đ&o, ng&oi đã đ&c dân Vi&t ta phong thánh vì đã quên đi m&i thù nhà sâu n&ng đ& giúp vua th&ng nh&t hàng ngũ quan l&i và t&ng l&nh trong tri&u, đoàn k&t toàn dân, l&nh đ&o các cu&c kháng chi&n ch&ng quân Mông – Nguyên th&ng l&i, đó ch&ng ph&i là m&t minh ch&ng hùng h&n cho tinh th&n t& bi, v& tha c&a Đ&o Ph&t sao? Th&i Lý Tr&n, c& xã h&i Vi&t Nam th&m nhu&n trong giáo lý c&a đ&o Ph&t, con ng&oi ch&t ph&c thu&n h&u, ít t&i ác, vi&c h&c hành, khoa c& đ&c chú tr&ng, các lo&i hình văn h&c- ngh& thu&t mang đ&m phong cách Ph&t giáo đ&c tôn vinh, phát tri&n. Đó chính là m&t d&u son không bao gi& phai trong l&ch s& n&&c Đ&i Vi&t.

N&u lu&t pháp là nh&ng quy t&c x& s&, đ&iu ch&nh các m&i quan h& xã h&i và mang tính c&&ng ch& thì các giáo lý tôn giáo khác nhau là nh&ng chu&n m&c đ&o đ&c, tinh th&n, mang tính t& nguy&n, nh&ng nó s& có m&t s&c m&nh to l&n n&u nó th&c s& đi vào lòng ng&oi. Nói m&t cách đ&n gi&n, m&t ng&oi b&nh th&ng không dám ph&m t&i vì s& ch&u trách nhi&m pháp lý, còn m&t ng&oi ngoan đ&o không ph&m t&i vì anh ta c&m th&y nó vi ph&m các quy t&c tôn giáo và chu&n m&c ni&m tin c&a mình, ch& ch&a c&n xét đ&n trách nhi&m pháp lý. Giáo lý tôn giáo đã t&o ra m&t rào c&n vô hình t& trong tâm th&c c&a con ng&oi kh&i nh&ng hành vi t&i ác. Lu&t pháp tr&ng ph&t nh&ng k& ph&m t&i, còn giáo lý tôn giáo khuy&n khích ng&oi ta làm đ&iu thi&n. Và n&u đ&m ra so sánh, s& “không ph&m t&i” và “hành thi&n” v&n cách nhau m&t kho&ng khá xa. Ngày nay, vi&c xây d&ng m&t nhà n&&c pháp tr& đ&c c& vũ trên kh&p th& gi&i t&n b&, đ&iu đó th&c s& c&n thi&t trong vi&c xây d&ng m&t xã h&i dân ch& t& do; nh&ng bên c&nh đó, tôi nghĩ r&ng vi&c phát

Vì thế hôm nay, tôi viết những dòng này để chia sẻ những suy nghĩ từ lòng mình, vì rằng tôi là một Phật tử, một người luôn mong cầu sự tốt do tôn giáo cho mọi người dân Việt Nam, cho sự hoằng dương pháp môn của Phật Pháp, cho sự phát huy rằng không tinh thần bình đẳng, bác ái của Công Đức giáo, để cứu lấy cái xã hội Việt Nam đang ngày càng bằng phẳng những những giá trị đạo đức nên tôi nghĩ vì bao nhiêu năm các giá trị truyền thống bị đề bài bị chế thuyết Marx-Lenin vô tình, phi nhân.

Vài suy nghĩ về tôn giáo nhân mùa ki-tô h

Tác Giả: Huánh Thác Vy

Thứ Sáu, 02 Tháng 7 Năm 2010 04:36

Science without religion is lame. Religion without science is blind (Albert Einstein)

Tam Ká tháng 3 năm 2010

Bài viát đã đăng trên nguyenthaihocfoundation.com.